Talousvaliokunta

Perjantai 9.9.2022 klo 11.00—12.58

Läsnä
puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21) (3 osittain)
jäsen Mari Holopainen vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21) (15, 19 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (4, 19 osittain)
jäsen Eeva Kalli kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18)
jäsen Pia Kauma kok (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21) (10 osittain)
jäsen Raimo Piirainen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13)
jäsen Sakari Puisto ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (19 osittain)
jäsen Janne Sankelo kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18) (13, 19 osittain)
jäsen Veikko Vallin ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18)
jäsen Tuula Väätäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Kai Mykkänen kok (14, 15, 16, 17, 18) (13, 19 osittain)
varajäsen Juha Mäenpää ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen
valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen
valiokuntaneuvos Maiju Tuominen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 10 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valtioneuvoston selvitys: EU: Mandaatti komissiolle aloittaa neuvottelut Uuden-Seelannin ja Kanadan kanssa niiden liittymisestä Horisontti Eurooppa -ohjelmaan liitännäisjäseninä

Valtioneuvoston E-selvitys E 84/2022 vp

Liiteasiakirja EU: Horisontti Eurooppa -ohjelma; Neuvottelumandaatti Kanadan ja Uuden-Seelannin liitännäisjäsenyydelle

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Asia on saapunut talousvaliokuntaan tiedoksi.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Valtioneuvoston selvitys: EU:n uusiutuvan energian direktiivin nojalla annettavat komission delegoidut säädökset, joilla asetetaan säännöt muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten ja kaasumaisten liikenteen polttoaineiden tuottamiseen uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalla sähköllä sekä tiettyjen polttoaineiden kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten arviointimenetelmä

Valtioneuvoston E-selvitys E 85/2022 vp

Liiteasiakirja EU:n uusiutuvan energian direktiivin nojalla annettavat komission delegoidut säädökset, joilla asetetaan säännöt muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten ja kaasumaisten liikenteen polttoaineiden tuottamiseen uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalla sähköllä sekä tiettyjen polttoaineiden kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten arviointimenetelmä

Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultavaksi: työ- ja elinkeinoministeriö

5. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: Energiamarkkinoihin kohdistuvat lyhyen aikavälin interventiot ja sähkömarkkinoiden markkinarakenteen parannukset pitkällä aikavälillä – toimintalinja

Valtioneuvoston E-selvitys E 93/2022 vp

Liiteasiakirja Komission tiedonanto: Energiamarkkinoihin kohdistuvat lyhyen aikavälin interventiot ja sähkömarkkinoiden markkinarakenteen parannukset pitkällä aikavälillä – toimintalinja

Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

6. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto energiansäästöstä

Valtioneuvoston E-selvitys E 94/2022 vp

Liiteasiakirja Komission tiedonanto energiansäästöstä

Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

7. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n energiaulkosuhdestrategiasta

Valtioneuvoston E-selvitys E 95/2022 vp

Liiteasiakirja Komission tiedonanto: EU:n ulkoinen energiastrategia

Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

8. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n aurinkoenergiastrategiaksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 96/2022 vp

Liiteasiakirja Komission tiedonanto EU:n aurinkoenergiastrategiaksi

Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

9. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus kaasun talvivarautumispaketiksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 98/2022 vp

Liiteasiakirja Komission ehdotus kaasun talvivarautumispaketiksi

Asia on saapunut talousvaliokuntaan tiedoksi.

10. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus tilapäisiksi kriisiajan valtiontukipuitteiksi talouden tukemiseksi Venäjän hyökättyä Ukrainaan

Valtioneuvoston E-selvitys E 31/2022 vp

Liiteasiakirja Komission muutosehdotus koskien tilapäisiä kriisiajan valtiontukipuitteita talouden tukemiseksi Venäjän hyökättyä Ukrainaan
Liiteasiakirja Komission tiedonantoluonnos tilapäisiksi kriisiajan valtiontukipuitteiksi Venäjän hyökättyä Ukrainaan

Asia on saapunut talousvaliokuntaan tiedoksi.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

11. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 26/2022 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 24/2022 vp
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 19/2022 vp
Liiteasiakirja Komission ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta; COM(2021) 802 final ja COM(2022) 222 final

Talousvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 19/2022 vp - U 26/2022 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultavaksi: ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Energiavirasto, Suomen ympäristökeskus, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Suomen ilmastopaneeli, Motiva Oy, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry, RAKLI ry, Suomen Kiinteistöliitto ry, Suomen Omakotiliitto ry, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry. Pyydetään kirjallinen lausunto: puolustusministeriö, Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, Senaatti-kiinteistöt, Kirkkohallitus, Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Rakennusteollisuus RT ry, Energiateollisuus ry, Climate Leadership Coalition ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Kaupan liitto ry, Suomen Kuntaliitto, Rakennusperinteen Ystävät ry, Restaurointikilta ry.

12. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautu-

missuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten 2021/1060, 2021/2115, direktiivin 2003/87/EY ja päätöksen KOM(2022) 231 muuttamisesta (REPowerEU:n rahoitus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 62/2022 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 23/2022 vp
Liiteasiakirja Puheenjohtajan osittainen kompromissiehdotus: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten 2021/1060, 2021/2115, direktiivin 2003/87/EY ja päätöksen ((EU) 2015/1814) muuttamisesta

Talousvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 23/2022 vp - U 62/2022 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultavaksi: valtiovarainministeriö, professori Päivi Leino-Sandberg, professori Tuomas Ojanen, valtiotieteiden tohtori Jukka Pekkarinen, työelämäprofessori Vesa Vihriälä, Valtiontalouden tarkastusvirasto, Suomen Pankki, akatemiatutkija Timo Miettinen, Helsingin yliopisto, Eurooppa-tutkimuksen keskus, työelämäprofessori Martti Hetemäki, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Energiateollisuus ry, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra, Climate Leadership Coalition ry, valtiotieteen tohtori Peter Nyberg, BIOS-tutkimusyksikkö, Teknologiateollisuus ry, professori Sanna Syri, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT, Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT, Aalto-yliopisto.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 121/2022 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 kolmanneksi lisätalousarvioksi liite A 13
Lisäselvitys HE 121/2022 vp TaV 09.09.2022 valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto liite B 13

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- valtiovarainministeriö, liite

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Perustelujen 6. kappaleen alkuun lisättiin virkkeet: ”Talousvaliokunta korostaa lisätalousarvion poikkeuksellisuutta ja suurta kokoluokkaa. Mittavaan järjestelyyn liittyvän riskin täysimääräisen toteutumisen todennäköisyyttä rajaa kyseessä olevien yritysten oma sähköntuotanto.”

Perustelujen 6. kappaleen loppuun lisättiin virke: ”Talousvaliokunta pitää välttämättömänä, että valtio pyrkii ensisijaisesti kyseessä olevien lainojen vakuudellisuuteen ja ensisijaisuuteen velkomisjärjestyksessä.”

Perustelujen 8. kappaleen jälkeen lisättiin uusi kappale: ”Talousvaliokunta kiinnittää huomiota myös valtion takausvastuiden ja velan voimakkaaseen kokonaiskasvuun viimeisen

vuosikymmenen aikana. Valtion vastuiden kasvu rajoittaa valtion mahdollisuuksia reagoida vastaisiin kriiseihin ja tukea talouskasvua.”

Perustelujen 9. kappaleen sana ”varmistaa” korvattiin sanoilla ”pyrkiä varmistamaan”.

Perustelujen 11. kappaleen 2. virkkeen loppuun lisättiin sanat ”sekä Suomen kansalliset intressit”.

Perustelujen 11. kappaleen 3. virkkeen sana ”toteuttamista” korvattiin sanalla ”laskemista”.

Perustelujen 12. kappaleen ensimmäisen virkkeen sana ”keventää” korvattiin sanalla ”muuttaa” ja virkkeestä poistettiin sana ”nykyisessä”.

Perustelujen 13. kappaleen viimeisen virkkeen sana ”rahoituksen” korvattiin sanoilla ”tämän poikkeuksellisen rahoitusjärjestelyn ehtojen”.

Perustelujen 14. kappaleen viimeisen virkkeen sanat ”pienydinvoiman tuotannon” korvattiin sanalla ”pienydinreaktorien” ja kappaleen loppuun lisättiin virke ”Talousvaliokunta korostaa, että kaikki olemassa oleva sähkön tuotantokapasiteetti tulee pyrkiä pitämään käytössä sähkön saatavuuden turvaamiseksi.”

Ed. Mykkänen ehdotti ed. Kauman kannattamana, että perustelujen 14. kappaleen loppuun lisätään virke ”Keskeisesti energiainvestointeja koskeva koskeva laki vihreää siirtymää nopeuttavien investointien etusijasta lupakäsittelyssä on talousvaliokunnan mielestä toteutettava tavalla, joka aidosti nopeuttaa sähköntuotannon tuntuvaa lisäystä Suomessa eikä luo uusia arviointikriteereitä, jotka hidastaisivat etusijamenettelyyn pääsemistä.” Äänestyksessä ed. Mykkäsen ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos voitti äänin 8—4 (3 tyhjää).

Ed. Mäenpää ehdotti, että päätösesityksen loppuun lisätään sanat ”huomioiden erityisesti valtion antaman lainan vastavakuuden ensisijaisuus”. Ed. Mäenpään ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että perustelujen 7. kappaleen loppuun lisätään virke: ”Valtiontalouteen ja huoltovarmuuteen kohdistuvien riskien vähentämiseksi talousvaliokunta pitää tärkeänä, että mahdollisia lainoja myönnetään vain vakuutta vastaan.” Ed. Yrttiahon ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että perustelujen 12. kappaleen ensimmäinen virke " Talousvaliokunta pitää niin ikään tärkeänä selvittää pikaisesti mahdollisuutta keventää EU:n markkinarakennetoimija-asetuksen mukaisten keskusvastapuolen vakuusvaatimuksia, vaikka sääntelyn muutokset eivät olisikaan riittävän nopea ratkaisu nykyisessä markkinoiden vakauttamiseen nykyisessä poikkeustilanteessa." muutetaan kuulumaan "Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on noussut esille tarve selvittää pikaisesti mahdollisuutta keventää EU:n markkinarakennetoimija-asetuksen mukaisten keskusvastapuolen vakuusvaatimuk-

sia, vaikka sääntelyn muutokset eivät olisikaan riittävän nopea ratkaisu nykyisessä markkinoiden vakauttamiseen nykyisessä poikkeustilanteessa." Ed. Yrttiahon ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että perustelujen 12. kappaleesta poistetaan virke "Erityisesti tulisi arvioida käteisvakuusvaatimusten keventämistä sellaisten yhtiöiden osalta, jotka suojaavat omilla voimalaitoksillaan tuotetun sähkön tuotantoa." Ed. Yrttiahon ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että perustelujen 12. kappaleen loppuun lisätään virke ""Vakuusvaatimusten keventäminen voi johtaa sähkön hinnan nousuun entisestään." Ed. Yrttiahon ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että perustelujen 14. kappaleesta poistetaan sanat "ja pienydinvoiman tuotannon mahdollistamisen". Ed. Yrttiahon ehdotus raukesi kannattamattomana.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

14. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje; komission kuulemispyyntö tavaroiden kestävää kuluttamista koskevan aloitteen vaikutustenarviointia varten

Valtioneuvoston E-selvitys E 35/2022 vp

Asiakohtaa ei käsitelty.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 43/2022 vp

Asiakohtaa ei käsitelty.

16. Hallituksen vuosikertomus 2021

Kertomus K 2/2022 vp

Asiakohtaa ei käsitelty.

17. Ajankohtainen energiapolitiikan tilanne EU:ssa ja Suomessa

Valiokunnan oma asia O 13/2022 vp

Lisäselvitys O 13/2022 vp TaV 09.09.2022 professori Matti Liski Asiantuntijalausunto liite A 14

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- professori Matti Liski, liite

18. Valtioneuvoston selvitys: Matkapakettidirektiivin uudelleentarkastelu

Valtioneuvoston E-selvitys E 58/2022 vp

Asiakohtaa ei käsitelty.

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 48/2022 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 14/2022 vp liite S 15
Valiokunnan lausunto StVL 9/2022 vp liite T 15
Asiantuntijalausunto HE 48/2022 vp TaV 02.06.2022 lainsäädäntöneuvos Riitta Haapasaari, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto liite A 15
Asiantuntijalausunto HE 48/2022 vp TaV 02.06.2022 johtava asiantuntija Jukka Kaakkola, Kilpailu- ja kuluttajavirasto Asiantuntijalausunto liite B 15
Asiantuntijalausunto HE 48/2022 vp TaV 02.06.2022 vaikuttamistyön päällikkö Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry Asiantuntijalausunto liite C 15
Asiantuntijalausunnon liite HE 48/2022 vp TaV 02.06.2022 vaikuttamistyön päällikkö Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry Asiantuntijalausunto liite D 15
Asiantuntijalausunto HE 48/2022 vp TaV 02.06.2022 tutkimusjohtaja Petteri Repo, Helsingin yliopisto, Kuluttajatutkimuskeskus Asiantuntijalausunto liite E 15
Asiantuntijalausunnon liite HE 48/2022 vp TaV 02.06.2022 tutkimusjohtaja Petteri Repo, Helsingin yliopisto, Kuluttajatutkimuskeskus Asiantuntijalausunto liite F 15
Asiantuntijalausunto HE 48/2022 vp TaV 09.06.2022 Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry Asiantuntijalausunto liite P 15
Asiantuntijalausunto HE 48/2022 vp TaV 02.06.2022 johtava asiantuntija Ilari Kallio, Kaupan liitto ry Asiantuntijalausunto liite Q 15
Asiantuntijalausunto HE 48/2022 vp TaV 09.09.2022 Suomen Hiusyrittäjät ry Asiantuntijalausunto liite R 15

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunto StVL 9/2022 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Riitta Haapasaari, oikeusministeriö, liite
- johtava asiantuntija Jukka Kaakkola, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, liite
- vaikuttamistyön päällikkö Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry, liite
- tutkimusjohtaja Petteri Repo, Helsingin yliopisto, Kuluttajatutkimuskeskus, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, liite
- Kaupan liitto ry, liite
- Suomen Hiusyrittäjät ry, liite

20. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

21. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 23.9.2022 klo 11.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen

Valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen

Valiokuntaneuvos Maiju Tuominen